

Մոյթերը ուղղանկիւն էին և հաստատուած չորս սիւներով. միւսնոյն յատակագծով կիսամոյթեր կողմնաթեւերուն պատերուն կը յենուին: Չեմ կրնար գիտնալ թէ այս խիստ թանձր պատերը որմայեցեր (contreforts) ունէին: Ռեմէի և Թորթոքի նման, մոյթերը ունէին խոյակներ, բայց ասոնք իրենց զարդերովը աւելի կարճ էին նմանօրինակ յիշատակարանաց մէջ գտնուածներէն:

Այս խոյակները ունէին խոյօղեր (volutes) և երկկարգ կարճ պարզ տերեւներ, կորածայր ձևով: Անոնք չունին ոչ կոճղիզաւոր զամբղած և զարդ և ոչ ալ փորածոյ թակաղաղ: Հիւսիսային կողմնաթեւը զետեղուած սիւն մը կէս բարձրութեամբը կտրուած էր, ինչպէս Թորթոքի եկեղեցիին մէջ: Կողմնաթեւերու պատուհաններուն և մեծ կողակին բարձր պատուհանին յենարանին տակէն անցնող և սիւնաշարքերուն ու կողակներուն մոյթը կազմող շարունակական լարով մը բոլոր թակաղաղները կապուած էին: Ինչպէս Ռեմէի և Գազայի եկեղեցիներուն մէջ, յենարաններու երկրորդ կարգ մը կար նաւին և զլիւսաւոր կողակին մէջ եւ կը պսակուէր շարունակական երկրորդ լարով մը: Այս հորիզոնական ցցուածներու կտրածը (profil), ինչպէս Թորթոքի եկեղեցիին մէջ, միակերպօրէն բազկացած է տեսակ մը հակադարձ ատտիկայարկէ (attique), բայց հոս կտրածը, ինչպէս խոյակները, աւելի ծանր են քան Թորթոքի եկեղեցիին մէջ, ինչ որ կը հաստատէ այս վերջին եկեղեցիին աւելի յռաձայնեալ թուականը:

Պարոն Taylor տեսած է նաեւ վանական շէնքերու մնացորդներ, զոր կը նկարագրէ այսպէս.

« Խաչակիրներու թուականին ուրիշ շէնք մը՝ որ կը կապէ եկեղեցին հարաւի կողմէն, կը թուի ըլլալ հին վանք մը: Հո՛ւն կը տեսնուի պատին մէջ ագուցուած տապանաքար մը և որուն զարդարանքը կը ներկայացնէ խիստ գեղեցիկ փոքր կամարներու յօրինուած մը »:

Այս հեղինակաւոր տողերը բաւական են հաստատելու թէ այս եկեղեցին Խաչակրաց յատուկ հիմնարկութիւն մը չէր, այլ հինէն մնացած Մայր Տաճար մը, գեղեցիկ ճարտարապետութեամբ շինուած: Խաչակիրք պատրաստ կը գտնեն զայն և կը կատարեն նորոգութիւններ համաձայն իրենց ճաշակին:

Տարակոյս չկայ որ 1187ին, Խաչակրոց վերջնական մեկնումէն յետոյ, մերայինք դարձեալ տիրացան Էլ-Պիրէհի եկեղեցւոյն,